

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ПРОЄКТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
Середня освіта (Українська мова і література)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність: 014 Середня освіта

Предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Освітня кваліфікація: Магістр із середньої освіти.

Професійна кваліфікація: Вчитель української мови і літератури, викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти.

Термін навчання: 1 рік і 4 місяці

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка

Голова вченої ради

_____ /проф. Є.Ю. Соболь/

(протокол №__ від «__» грудня 2024 р.)

Освітньо-професійна програма вводиться в дію
з 1 вересня 2024 р.

Ректор _____ /проф. Є.Ю. Соболь /

(наказ № _____ –ун від «__» _____ 202_ р.)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту». Програму оновлено відповідно до Професійного стандарту «вчителя закладу загальної середньої освіти», затвердженого Наказом МОН України від 23.12.2020 року №2736.

Програму розроблено робочою групою в складі:

1. **Демешко Інна Миколаївна**, керівник проєктної групи (гарант освітньої програми), кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики;
2. **Кричун Людмила Петрівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики;
3. **Волчанська Ганна Василівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики;
4. **Буряк Олена Федорівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики;
5. **Гольник Оксана Олександрівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики;
6. **Єрещенко Єлизавета Павлівна** – магістрантка I року навчання групи УА23М факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій ЦДУ ім. В. Винниченка;
7. **Кравченко Надія Станіславівна** – стейкхолдер, директорка Комунального закладу «Ліцей «Максимум» Кропивницької міської ради»;
8. **Бойко Людмила Борисівна** – стейкхолдер, учителька української мови і літератури Комунального закладу «Ліцей «Максимум» Кропивницької міської ради».

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 014 Середня освіта, за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), галузі знань: 01 Освіта/ Педагогіка

1 – Загальна інформація	
Повна назва навчального закладу та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) рівень відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій України Магістр із середньої освіти. Вчитель української мови і літератури, викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, 120 кредитів ЄКТС Термін навчання 1 рік і 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитовано в 2016 р. Наступна акредитація 2026 р.
Цикл/ рівень	EQF -First cycle /НРК – другий цикл, рівень 7.
Передумови	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; рівень спеціаліста.
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	До заміни новою
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	www.cuspu.edu.ua
2. - Мета освітньої програми	
Підготовка конкурентоспроможного, здатного навчатися впродовж усього життя вчителя української мови і літератури через опанування фундаментальних основ предметів викладання, розвитку практичних навичок і професійних компетентностей для виконання професійних навчально-методичних, інноваційних завдань у галузі сучасної мовно-літературної освіти в новій українській школі в умовах інтеграції в загальноєвропейський освітній простір	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта Предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі філології та методики викладання в загальноосвітніх навчальних закладах.
Особливості програми	Розрахована на студентів, які вступили на основі диплома бакалавра. Програма передбачає глибокі наукові знання з філології та методики викладання мови і літератури в середніх та вищих освітніх закладах різного типу на засадах вимог Нової української школи. Така орієнтація передбачає: 1) теоретичне осягнення лінгвістичних та літературознавчих проблем, зокрема сучасного стану наукової думки; 2) знання української мови в практичному,

	діахронному, стилістичному, соціокультурному аспектах; 3) знання української та зарубіжної художньої літератури в історико-культурному, рецептивному, компаративістському аспектах; 4) мистецтво професійної, міжособистісної, міжкультурної та масової комунікації в усній і писемній формі; 5) оволодіння інноваційними технологіями здобування мовно-літературної освіти.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр може працювати в загальноосвітніх школах, гімназіях, ліцеях (учителем української мови і літератури, педагогом-організатором); в інших закладах освіти I–III рівнів акредитації.
Подальше навчання	Мають право навчатися на третьому освітньому-науковому рівні вищої освіти – докторантурі; а також у магістратурі в будь-якій галузі, крім медицини та юриспруденції.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та праксеологічний підходи. Лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота з використанням наукових джерел, підручників, посібників, серед них електронних, можливостей дистанційного навчання, консультації з викладачами, виконання творчих і дослідницьких проєктів, виробничих практик, підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності студентів, безперервний моніторинг якості освітніх послуг: поточний, поетапний, тематично-модульний, підсумковий контроль, письмові та усні екзамени; тестування, написання есеїв, підготовка ІНДЗ (навчальних проєктів), мультимедійних презентацій, виконання творчих завдань, колоквиуми, залік з педагогічної практики.
6 - Програми компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої, фахової передвищої, вищої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт. ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

	<p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.</p>
<p>Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)</p>	<p>ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.</p> <p>ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.</p> <p>ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.</p> <p>ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p> <p>ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.</p>
<p>Компетентності предметної спеціальності (ПК)</p>	<p>ПК1. Здатність критично осмислювати історичні надбання новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності.</p> <p>ПК2. Здатність оперувати методами наукового аналізу структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик.</p> <p>ПК3. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.</p> <p>ПК4. Здатність застосовувати поглиблені знання літературознавства (загального мовознавства) для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ПК5. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>ПК6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язаних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формі; володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ПК7. Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови і літератури, застосовувати елементи теоретичного експериментального дослідження в професійній діяльності.</p>

7 – Програмні результати навчання

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. Описує методiku розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

<p>Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН)</p>	<p>ПРН1. Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах (літературних напрямках і течіях), критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої (літературознавчої) науки, демонструє власну інтерпретацію літературних (мовних) явищ.</p> <p>ПРН2. Володіє вміннями виконувати власне дослідження (проект, освітній практико орієнтований проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах, навчально-методичних посібниках тощо).</p> <p>ПРН3. Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.</p> <p>ПРН4. Уміє застосовувати різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні композиційні, жанрові та стилістичні особливості.</p> <p>ПРН5. Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української мови (літератури) для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.</p> <p>ПРН6. Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.</p> <p>ПРН7. Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.</p> <p>ПРН8. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретує та структурує його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулює узагальнення на основі самостійно опрацьованих та апробованих даних.</p>
<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Реалізацію освітньої програми забезпечують на 100% фахівці вищої та найвищої кваліфікації, з-поміж яких професори, доктори наук та доценти, кандидати наук.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Стипендіальне забезпечення, гуртожиток, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога в розв'язанні проблемних ситуацій. Обладнані мультимедійними проєкторами аудиторії, комп'ютерні класи.</p>

Інформаційне навчально-методичне забезпечення	та	Бібліотека: - ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів; - бронювання книг онлайн; - доступ до електронних журналів; - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу. Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій. Методичне забезпечення дисциплін на освітніх платформах Вікі і Moodle.
9 – Академічна мобільність		
Національна мобільність	кредитна	Можливість переведення з одного навчального закладу в інший (у межах України) за умови перезарахування кредитів.
Міжнародна мобільність	кредитна	На підставі двосторонніх угод між ЦДУ ім. В. Винниченка та закордонних навчальних закладів, а також за участі в програмах академічної мобільності ERASMUS+ та інших.
Навчання здобувачів вищої освіти	іноземних	--

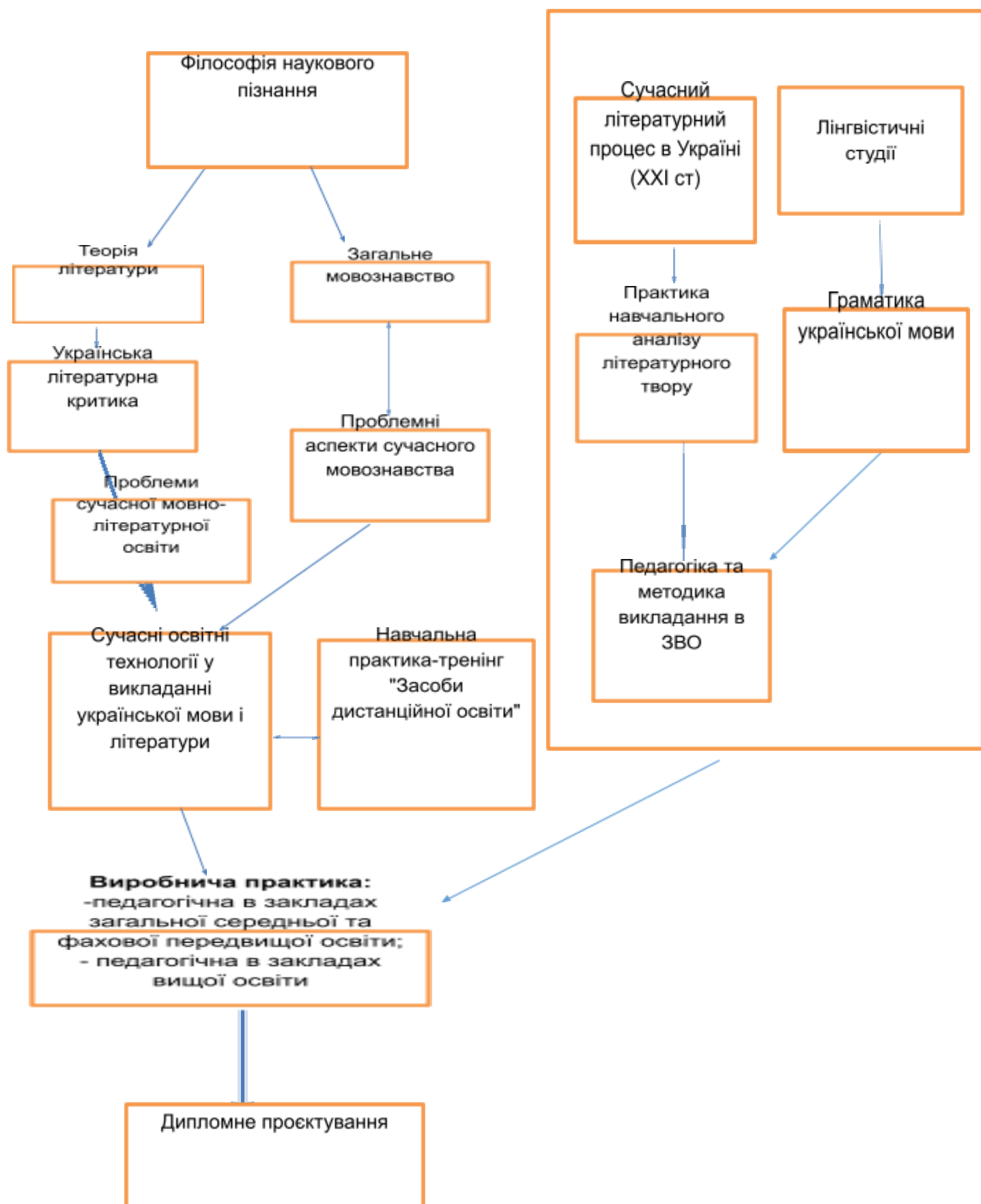
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їхня логічна послідовність

2.1 Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Філософія наукового пізнання	3	Залік
ОК 2	Педагогіка та методика викладання в ЗВО	3	Залік
ОК 3	Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури	3	Залік
ОК 4	Теорія літератури	3,5	Екзамен
ОК 5	Загальне мовознавство	4	Екзамен
ОК 6	Сучасний літературний процес в Україні (XXI ст.)	3	Залік
ОК 7	Українська літературна критика	3	Екзамен

ОК 8	Грамматика української мови	4	Екзамен
ОК 9	Лінгвістичні студії	3	Залік
ОК 10	Проблеми мовно-літературної освіти	5	Екзамен
ОК 11	Проблемні аспекти сучасного мовознавства	3,5	Екзамен
ОК 12	Практика навчального аналізу літературного твору	4	Екзамен
ОК 13	Навчальна практика-тренінг «Засоби дистанційної освіти»	1,5	Залік
ОК 14	Виробнича практика: в закладах загальної та фахової передвищої освіти	10,5	Залік Д
	Виробнича практика: в закладах вищої освіти	7,5	Залік Д
ОК 15	Написання дипломної (кваліфікаційної) роботи	3	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		64,5	
Вибіркові компоненти ОП			
ВД 1	1 дисципліна з переліку	4,5	Залік
ВД 2	1 дисципліна з переліку	4,5	Залік
ВД 3	1 дисципліна з переліку	4,5	Залік
ВД 4	1 дисципліна з переліку	4,5	Залік
ВД 5	1 дисципліна з переліку	4,5	Залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		22,5	
Атестація			
А-1	Захист дипломної (кваліфікаційної) роботи	1,5	
А-2	Кваліфікаційний екзамен	1,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		90	

2.2 Структурно-логічна схема ОПП

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «*Середня освіта (Українська мова і література)*» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 *Середня освіта*, предметної спеціальності 014.01 *Середня освіта (Українська мова і література)* проводиться у формі державного кваліфікаційного екзамену та захисту дипломної (кваліфікаційної) роботи; завершується видачею документа державного зразка про присудження йому ступеня магістра із середньої освіти; вчителя української мови і літератури, викладача закладу фахової передвищої, вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16
ІК		+					+				+	+				
ЗК 1		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
ЗК 2														+		
ЗК 3		+					+				+	+	+			
ЗК 4		+					+				+	+	+			
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 6							+				+	+	+			
ЗК 7			+	+	+	+	+	+	+	+					+	
ФК1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ФК2		+					+				+	+	+	+		
ФК3		+									+	+	+			
ФК4											+	+	+			
ФК5		+									+	+	+		+	
ФК6		+					+				+	+	+			
ФК7											+	+	+			
ФК8	+					+	+									+
ПК1	+	+				+	+	+						+		+
ПК2	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+		+
ПК3			+	+	+			+	+	+	+	+	+	+		+
ПК4			+	+			+	+		+	+	+	+	+	+	
ПК5	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	
ПК6			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПК7		+				+	+	+					+	+	+	+

